№ 16. Środa 21. Stycznia 1863. Rok wydania 53.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część nieurzędowa.

Monarchia Austryacka.

(Szóste posiedzenie sejmu krajowego.)

Lwów, 20go stycznia. Dziś zagaił Marszałek X. *Leon Sapieha* posiedzenie sejmu o godzinie $10^1/_2$ przed południem. Ze strony rządu byli obecni jako komisarze: p. wiceprezydent *Mosch* i radzca Namiestnictwa p. *Mravincics*.

Protokół z ostatniego posiedzenia został odczytany i bez poprawki przyjęty.

Marszałek oznajmił izbie, że sekcye uskuteczniły już wybory niektórych wydziałów specyalnych, i sekretarz Zyblikiewicz przeczytał rezultat tych wyborów.

Poseł *Dietl* zaproponował, ażeby do wydziału specyalnego, który ma się zająć projektem do ustawy o drogach, wybrano także 10 członków, i izba przyjęła ten wniosek.

Dalej oznajmił Marszałek na żądanie przewodniczących sekcyi, żeby wszystkie sekcye zebrały się dla uskutecznienia dalszych wyborów jutro o godzinie 10. przed południem, a wydział petycyjny, który jest już wybrany, dziś o godzinie 5. po południu. Nadto uwiadomił Marszałek izbę, że p. *Golejewski*, poseł z kategoryi większych posiadłości z obwodu kołomyjskiego, złożył mandat poselski, i gdy sekretarz Zyblikiewicz odczytał odnoszące się do tego podanie pana Golejewskiego, który był już wybrany do wydziału petycyjnego, zalecił Marszałek przynależnej sekcyi wybrać w miejsce jego innego członka do tego wydziału.

Poseł *Ławrowski* złożył do laski marszałkowskiej wniosek, żądający, ażeby wybory do wydziału specyalnego dla ustawy gminnej odbywały się podług kuryi; i za uchwałą izby odesłano ten wniosek do komisyi regulaminowej.

Również podał poseł *Seidler* do laski marszałkowskiej wniosek, który domaga się, ażeby ciężary gmin pojedynczych co do kwaterowania wojska i podwód dla niego w sprawiedliwszy sposób rozłożone zostały; i gdy wnioskodawca dość obszernie umotywował swój wniosek, uchwaliła izba na propozycyę posła *Dietla* nie wybierać do tego wniosku osobnej komisyi, lecz odesłać go do wydziału administracyjnego.

Nim przystąpiono do dalszych przedmiotów porządku dziennego, zabrał głos komisarz rządowy p. wiceprezydent *Mosch*, i złożył do laski marszałkowskiej dwa projekta rządowe, mianowicie 1) co do pokrycia kosztów na budowę i utrzymanie zabudowań kościelnych i parafialnych wyznania katolickiego, tudzież sprawiania kościelnych aparatów i innych sprzętów, a 2) projekt do ustawy o patronacie szkół i pokryciu kosztów na umieszczenie szkół ludowych. Marszałek oświadczył, że wnioski te będą drukowane i rozdane członkom sejmowym, a izba uchwaliła na propozycyę posła *Grocholskiego*, ażeby do tych wniosków obrane zostały osobne komisye.

Poseł *Alex. Borkowski* zrobił uwagę, że wnioski rządowe nie powinny być przedkładane sejmowi w języku niemieckim z dołączeniem tłumaczenia polskiego i ruskiego, lecz w języku krajowym, t. j. polskim, ponieważ sejm obraduje w tym języku. Na to jednak oświadczył p. wiceprezydent *Mosch*, że istniejące dotąd prawne przepisy nakazują, ażeby pierwotny text ustaw był niemiecki, gdyż tylko z niego można poznać dokładnie znaczenie i doniosłość każdego wyrazu. Poseł *Borkowski* przedłożył jednakże w tym względzie wniosek pisemny, a gdy większość izby go poparła, oświadczył Marszałek, że będzie wydrukowany i wzięty pod dyskusyę.

Potem przystąpiła izba do dalszego porządku dziennego, i referent Wydziału krajowego, poseł *Smarzewski* odczytał sprawozdanie o wniosku Wydziału krajowego do ustawy o gminach i reprezentacyach obwodowych, z propozycyą, ażeby ten wniosek oddany został tej samej komisyi specyalnej, która ma zająć się rządowym projektem do ustawy gminnej. Tę propozycyę przyjęła izba większością głosów, uchwalając oraz na wniosek posła *Dietla*, ażeby komisya ta złożona została z 15 członków.

Następnie odczytał referent Wydziału krajowego, poseł *Ziemiałkowski* sprawozdanie o wnioskach Wydziału krajowego do ustaw o drogach, o wywłaszczeniu na rzecz dróg krajowych i o mytach na tych drogach.

Co do wniosków o wywłaszczeniu i o mytach, zrobił uwagę p. wiceprezydent *Mosch*, że uchwalanie takich ustaw, które muszą być jednostajne dla całego państwa, należy do rady państwa, i że przeto sejm krajowy może obradować nad niemi i uchwalać je tylko w formie projektów do ustaw. Na to oświadczył referent Wydziału p. *Ziemiałkowski*, że to istotnie są tylko projekta do ustaw, które dopiero po otrzymaniu sankcyi Najjaśn. Pana mogą się stać rzeczywistemi ustawami, i dowodził oraz na podstawie dyplomu z 20. października 1860, że sejmy krajowe mają kompetencyę uchwalać projekta do ustaw, które odnoszą się do spraw krajowych.

Po tej dyskusyi poddał Marszałek pod głosowanie propozycyę Wydziału, ażeby wszystkie te trzy wnioski Wydziału krajowego oddane zostały tej samej komisyi specyalnej, która ma być wybrana do rządowego projektu ustawy o drogach, i izba przyjęła tę propozycyę większością głosów.

W końcu odczytał jeszcze referent Wydziału krajowego, poseł *Kraiński* wniosek Wydziału krajowego do instrukcyi dla Wydziału krajowego, i izba uchwaliła na propozycyę posła *Ziemiałkowskiego*, ażeby wniosek ten oddany został odrębnej komisyi specyalnej, która ma być wybrana do spraw administracyi funduszów krajowych i funduszu indemnizacyjnego.

Na tem skończyło się posiedzenie o godzinie $1^1/_2$ w południe, a przyszłą sesyę zapowiedział Marszałek na czwartek, t. j. 22go b. m. o godzinie 11tej przed południem.

Brody, 18. stycznia. *(Ustawa gminna.)* Wszyscy zwracają pilną uwagę na sejm. Ze wszystkich potrzeb, których zaspokojenia kraj po nim oczekuje, najnaglejszą zaiste jest ustawa gminna. Dobra organizacya gminy jest podstawą dobrej organizacyi państwa. Wszelką budowę trzeba zaczynać od dołu, bo najwspanialsza świątynia, zbudowana na piasku, musi runąć, ledwie będzie wzniesiona. Z pomiędzy wielu gmin, które z największem upragnieniem oczekują organizacyi gminnej, nasze miasto stoi bezwątpienia na pierwszem miejscu. Obecnie istnieje w Brodach postanowienie, że reprezentacya miejska ma składać się w połowie z chrześcian w połowie z izraelitów; postanowienie niesłuszne, i w praktyce niepodobne do wykonania, albowiem z pomiędzy mieszkańców chrześciańskich trudno jest w Brodach wybrać 20, którzyby byli nie spokrewnieni ze sobą, i posiadali przymioty niezbędne w reprezentacyi miejskiej. Tożsamo odnosi się do wyboru burmistrza, jak np. w chwili obecnej. Bankier tutejszy Hausner został jednogłośnie wybrany przełożonym urzędu gminnego, ale gdy wybór odrzucił, nie znalazł się nikt, co by posiadał uzdolnienie do tej posady i zaufanie współobywateli, ponieważ tylko chrześcianie mogą być burmistrzami a tych jest w Brodach nader mała liczba. Temu może jedynie zaradzić gruntowna i ścisła obrada nad projektem rządowym, której oczekujemy z niecierpliwością i nadzieją.

Francya.

Paryż, 18. stycznia. *(List cesarski do jenerała Forey w sprawie meksykańskiej. — Różne wiadomości.)*

Wiadomość o zajęciu Puebli przez wojsko francuskie, zwróciła tu uwagę na dokumenta, odnoszące się do wyprawy meksykańskiej, zamieszczone w księdze żółtej, ciału prawodawczemu złożonej, a mianowicie na list Cesarski do jenerała Forey z d. 3. lipca 1862, wypowiadającego powód i ostatnie cele ekspedycyi meksykańskiej. Po udzieleniu jenerałowi Forej instrukcyi względem postępowania z mieszkańcami, zaprowadzenia w Meksyku po zajęciu stolicy rządu tymczasowego w porozumieniu z tymi obywatelami kraju, którzy się do niego (jen. Forey) przyłączą, Cesarz mówi co następuje: „Nie brakuje na ludziach, którzy pytać się będą, dla czego Francya poświęca ludzi i pieniądze, ażeby w Meksyku stały rząd zaprowadzić. Przy obecnym stanie cywilizacyi w Europie, pomyślność Ameryki nie jest dla niej obojętną; bo Ameryka żywi nasze fabryki i utrzymuje handel nasz. Mamy w tem interes, ażeby rzeczpospolita Stanów zjednoczonych była kwitnącą i silną; ale nie mamy żadnego w tem interesu, ażeby też rzeczpospolita opanowała całą zatokę meksykańską, ztąd nad wyspami Antylskiemi i nad południową Ameryką panowanie swoje rozciągała i produkta całego nowego świata w swym ręku skupiała. Smutne doświadczenie nauczyło nas, jak niestały jest los przemysłu naszego, zmuszonego do sprowadzania surowego materyału z jednego źródła, które na różne przypadki wystawiony być może. Jeżeli zaś Meksyk zachowa swoją niepodległość i nienaruszalność swego terytoryum, jeżeli za pomocą Francyi przyjdzie do stałego rządu, to szczepowi latyńskiemu przywrócimy w tamtych stronach dawny urok i przewagę, przywrócona zostanie spokojność własnych naszych kolonij i kolonij hiszpańskich w Antillach, wzmocniony zostanie wpływ nasz w środkowej Ameryce, a wpływ ten, otwierając handlowi naszemu ogromne źródła odbytu, dostarczy zarazem surowych materyałów dla przemysłu naszego.“

Odrodzony Mexyk będzie nam zawsze przychylny tak z wdzięczności, jako też i z własnego interesu, bo interes jego zgodny jest z naszym, a w stosunkach z państwami europejskiemi znajdzie on skuteczne dla siebie poparcie. Dziś więc ze względu na wojskowy honor nasz, na potrzeby naszej polityki, na korzyści przemysłu i handlu naszego, mamy obowiązek maszerowania na Mexyk, wywieszenia tam sztandaru naszego, ugruntowania tam monarchii,

lub gdyby takowa była niezgodna z narodowem uczuciem kraju, zaprowadzenia tam rządu, na którego stałość liczyćby można.

Dzienniki francuskie przypuszczają, iż w Grecyi przyjdzie do zaprowadzenia republiki, żaden bowiem książę europejski nie chce być kandydatem na tron grecki. Wiadomości z Grecyi ciągle są niepokojące; rząd tymczasowy nie ma żadnej powagi, w skarbie zupełne pustki, a pożyczka narodowa przez niego rozpisana, nie daje żadnego rezultatu.

Zmiana ministeryum hiszpańskiego dobrze jest widziana we Francyi, i sprowadzi stosunki z Hiszpanią na dawną przyjacielską stopę. Posłem hiszpańskim w Paryżu ma być jen. Narvaez lub książę d' Ossuna.

Włochy.

Turyn, 17. stycznia. *(Różne wiadomości.)*

Książę Montebello telegrafował do jenerała Lamarmory wezwanie, ażeby się wstawił za wypuszczeniem na wolność księżny Barberini Sciarra. Jenerał Lamarmora odpowiedział, iz nie może tamować biegu sprawiedliwości.

Dziennik *Stampa* zaprzecza, ażeby konieczna potrzeba zmuszała rząd do bezzwłocznego żądania upoważnienia izb do zawarcia pożyczki. *Stampa* utrzymuje, iż minister skarbu przez cały ciąg bieżącego roku wystarczy funduszami, któremi dysponować może.

Dzienniki rządowe twierdzą, iz subskrybcya na rzecz prowincyj południowych bardzo pomyślnie wypadnie. W Medyolanie wpływać ma dziennie na ten cel 20 000 franków.

W Neapolu studenci uniwersytetu napadli na drukarnię, w której wydawano dziennik reakcyjny *Napoli*, i rozbili prasy i cały materyał dziennika. Gwardya narodowa i policya musiały wystąpić dla przywrócenia spokojności. Dziennik *Napoli* był, jak wiadomo, filią paryskiego dziennika *La France*, i pisał w duchu konfederacyi włoskiej.

Niemcy.

Berlin, 18. stycznia. *(Różne wiadomości.)*

Gazeta Spenera odebrała jak się zdaje z urzędowego źródła oświadczenie w sprawie reformy związku niemieckiego treści następującej:

„Zdaje się, iż w Wiedniu zapomniano, że przed zawarciem związku, państwa niemieckie tak były względem siebie wzajemnie odrębne i niepodległe, jak dziś na przykład Francya i Hiszpania, i że związek jest traktatem międzynarodowym, regulującym wprawdzie niektóre stosunki pomiędzy stronami traktat ten zawierającemi, nie przyznającym jednak władzom związkowym żadnej kompetencyi w sprawach rządowych i sądowych. Z tego więc powodu związek jako całość w obec zagranicy uważany być nie może. Wprawdzie życzenia narodowe, których znaczenia dziś zapoznać nie można, żądają większego spojenia związku; pod tym jednak względem tylko prawo obowiązujące może być uwzględnione. W imieniu zaś tego prawo żądają w Wiedniu przyznania większości członków związkowych władzy tłumaczenia konstytucyi związku przemocą, tym zaś sposobem zniszczy się jednym zamachem rękojmię, którą zawarowana jednomyślność mniejszości przyznała; od traktatów odwołują się do przemocy, którejby się strona przeciwna nigdy nie poddała.

Liberalne frakcyi izby deputowanych miały się zgodzić w prywatnych schadzkach na proponowanie adresu w odpowiedzi na mowę tronową.

Z Koburga donoszą, iz składki na flotę niemiecką przez tak zwany związek narodowy zebrane a rządowi pruskiemu nie doręczone, doszły do 95.661 talarów.

Z Berlina piszą do powszechnej *gazety augsburskiej*, iż ministeryum zażąda od izb dodatkowego przyjęcia nieprawnych wydatków w roku 1862, p. Bismark jednak półurzędownie już oświadczył, iż na przyjęciu tem nie wiele mu zależy, i że w każdym razie rząd bez uchwały budżetu się obejdzie, od zamierzonej zaś reformy armii nie odstąpi. Z nad Moseli piszą, iż władze konfiskują adresy mieszkańców, izbie deputowanych przesłać się mające.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 15. stycznia. *(Wiadomości rozmaite.)*

Tej nocy odbyła się w Warszawie rekrutacya; między innemi wzięto do wojska sześciu słuchaczy akademii, którzy według prawa uwolnieni sa od poboru. Rektor Dr. Mianowski, tudzież dziekani oświadczyli, że podadzą się do dymisyi, jeżeli ci nie zostaną puszczeni. Na ulicach widać wzburzenie. Silne patrole szwadronami przeciągają przez miasto; nigdzie jednak nie słychać o zaburzeniu. „Ruch“ wychodzi dwa razy na tydzień. Przemycono tu z Paryża broszurę w trzech językach, francuskim, polskim i niemieckim, według której wszystkie zaburzenia, które dotąd dzieją się w Polsce od roku 1860, są wywoływane przez rząd, w celu usprawiedliwienia przed światem planu przyłączenia Polski do Rosyi jako gubernii. — W Warszawie wszystkie kobiety noszą żałobę, z wyjątkiem żydówek. Znany kompozytor polski Dobrzyński doczekał się nareszcie przedstawienia na tutejszej scenie opery „Korsarze“, którą ukończył jeszcze przed 25 laty. Przez wzgląd na ulubionego artystę publiczność polska zebrała się w teatrze bardzo licznie.

Budowa kolei z Poznania na Słupce do Warszawy prawdopodobnie nie tak prędko przyjdzie do skutku, ponieważ przerzynając okolicę całkiem nie przemysłową, byłaby mało uczęszczana.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Sanok, 7go. stycznia. W drugiej połowie grudnia z. r. były na targach następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów:

	Miejsce targu:											
	Sanok		Krosno		Dobromil		Dukla		Rymanów		Dynów	
	zr.	cen	zr.	cen.	zr.	cen	zr.	cen.	zr.	cen	zr.	cen.
	waluty austryackiej											
Mec pszenicy . . .	3	50	3	65	3	40	3	70	4	.	4	.
„ żyta . . .	2	20	2	7	2	40	2	50	2	50	2	80
„ jęczmienia .	2	.	1	66	1	90	.	.	2	.	2	.
„ owsa . . .	1	20	1	29	1	42	1	20	1	20	1	.
„ hreczki . .	.	.	2	20	.	.		.	.	.	.	.
„ kukurudzy .	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ ziemniaków .	1	20	.	70	.	.	.	77	.	80	1	.
Cetnar siana . . .	.	.	1	20	1	15	1	20	1	40	1	35
„ wełny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia koniczu	.		22	50	.	.	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	4	70	8	40	5	12	6	.	7	.	4	80
„ „ miękkiego	3	.	6	30	4	10	3	50	5	.	3	40
Funt mięsa wołowego	.	14		13	.	12	.	12	.	12	.	14
Mas okowity . . .	.	90	.	80		80	.	65	.	60	.	60

Kronika.

(Posiedzenie rady miejskiej) odbedzie się jutro i w sobotę d. 24 stycznia 1863, w godzinach zwykłych w sali ratuszowej. Na porządku dziennym stoi: Statut dla gminy król. stołecz. miasta Lwowa.

Z Brzeżan piszą co następuje:

(Młyn parowy w projekcie.) Mieszkańcy Brzeżan starają się obecnie uzyskać pozwolenie na wystawienie młyna parowego. Chociaż bowiem staw brzeżański liczy się do największych w Galicyi, na którym dwa młyny w dobrym utrzymywane są w stanie, chociaż w całej okolicy także dosyć jest młynów, przecież teraz i w ubiegłym roku trudność zmielenia zboża jest tak dotkliwa, że obok niskich cen zboża, cena mąki, a ztąd i pieczywo jest nieznośnie wygórowaną, tak że za korzec mąki trzy i cztery razy tyle się płaci, co za korzec zboża. Widoki na przyszłość jeszcze są smutniejsze, albowiem w tym roku przypada spust stawu. Przez młyn parowy nie tylko więc dogodziłoby się rzeczywistej potrzebie miejscowej, ale nadto mogłyby Brzeżany i okolica obfitująca w zboże, zaopatrywać odleglejsze strony w mąkę, albowiem wywóz i przechowywanie zmielonego zboża są łatwiejsze. Z niecierpliwością wyglądamy rozstrzygnienia tej sprawy i byłoby w interesie całego kraju, aby istniejące w tej mierze ustawy stosownie do potrzeb tegoczesnych zmodyfikowane zostały. Niewątpliwą jest wprawdzie rzeczą, że dawni dziedzice posiadają wyłączne prawo mlewa, lecz również pewną jest rzeczą, że przez postawienie młyna parowego uszczerbku mieć nie mogą, ogół zaś zyskuje, ponieważ do młyna parowego udawałby się ten tylko, kto do zwykłego młyna dopchać się nie może lub kto tak piękną mąkę mieć pragnie, jakiej mu młyn zwykły dostarczyć nie jest w stanie. Ograniczenie więc istniejące, nie przynosząc nikomu korzyści, jest tylko dla ogółu szkodliwe. Gdyby się dawała słuszna indemnizacya — jeżeliby dziedzice przez zniesienie tego przywileju stratę ponosili — obliczyć, nieby przeciw temu powiedzieć nie można, lecz do obliczenia podobnego trudno wynaleść podstawę. Wiadomo bowiem, że nie wszędzie są młyny, chociażby być mogły; wiadomo także, że nigdzie nikomu nie jest wzbronione udawać się do jakiegoś bądź młyna zamiejscowego, lub nawet posiadać młynek ręczny, czyli tak zwane żarna i mleć czy to dla siebie czy dla drugich; wiadomo dalej, że każdemu wolno udoskonalać swój młynek i używać do jego obrotu, czy to rąk czy to nóg, czy zwierząt; wiadomo nareszcie, że są sposoby używane już we Francyi przemiany zboża za mąkę bez pomocy młyna. Prawo mlewa nie jest więc ani tak wyłącznym przywilejem jak n. p. propinacya, ani też nadaje tych korzyści, bo od mlewa są tak niskie opłaty ustanowione, że inny przedsiębiorca uszczerbku zrobić nie może, zwłaszcza jeżeli używa siły kosztowniejszej od płynącej wody lub wiatru, Jeżeliby n. p. zniesione zostało prawo propinacyi, to dziedzicowi pozostałyby zawsze gorzelnie i karczmy, lecz należałoby mu się wynagrodzenie, ponieważ i z innych gorzelni i karczem bez opłaty wolnoby sprowadzać trunki; lecz przez zniesienie prawa mlewa nie nabywa gmina prawa mielenia gdzie indziej, lub sprowadzania mąki, ponieważ to prawo zawsze miała. Nadto jeżeli nie ma przymusu udawania się do pewnego młyna, toć nie wiedzieć właściwie, kto ma być indemnizowany. Łatwo bowiem przypuścić można, że dziedzic nie mający wody płynącej, bez trudności pozwoli u siebie na postawienie młyna parowego, do którego całe sąsiedztwo udawać się może, przez co posiadacze młynów na tę samę stratę — jeżeli w tem jaka jest — narażeni będą, jak gdyby w miejscu był młyn takowy. Zdaje się więc najwłaściwszą rzeczą, żeby albo właściciele sami stawiali młyny parowe, gdzie tego jest rzeczywista potrzeba, albo pod słusznemi warunkami nie stawiali oporu przedsiębiorstwu dla naszego kraju tak potrzebnemu.

Przypisek redakcyi. Zamieszczając powyższą korespondencyę, dodać jeszcze musimy, iż nowe prawo wodne, sejmowi krajowemu złożyć się mające, prawo do stawiania i utrzymywania młynów, ostatecznie rozstrzygnie.

(Brak bawełny.) „Troppauer Zeitung (Gazeta Opawska“) donosi, że prezydyum krajowe Szlązka austryackiego, z powodu coraz bardziej wzmagającego się w Europie przesilenia bawełniczego, postanowiło przekonać się, czy nie należy obawiać się, aby przesilenie to nie dotknęło prowincyi Szlązkiej. Z zasią-

gniętych wiadomości okazało się, że skutkiem braku i wysokich cen bawełny może wyniknąć cząstkowy pomiędzy klasą robotniczą niedostatek. Wstrzymane nateraz roboty dotykają jedynie bezżennych lub chorowitych tkaczy. Najbardziej ucierpiały fabryki, które dostarczały wyrobów bawełnianych dla Morawy, gdyż nie mają obecnie obstalunków. Dla obmyślenia środków zapobieżenia złemu, utworzony został dla Szlązka austryackiego osobny komitet krajowy, złożony z członków prezydyum cesarsko-królewskiego, komisyi ziemskiej szląskiej, izby handlowej i przemysłowej i rady miasta Opawy. Komitet ten wydeleguje ze swego ramienia podkomitety, które badać będą stan rzeczy w okręgach najbardziej zagrożonych. Zadaniem podkomitetów jest: wyjaśnienie stosunków klasy wyrobniczej, poświęcającej się przmysłowi bawełniczemu; podawanie komitetowi głównemu wniosków co do środków zapobieżenia złemu; wprowadzenie w wykonanie środków uznanych za stosowne, i wreszcie stałe śledzenie za położeniem tkaczy i możnością ich osiąganiu środków do życia.— W końcu „Troppauer Zeitung“ przemawia za niezbędnością, iżby każda gmina wglądała w potrzeby zamieszkałych w niej tkaczy i wyrobników.

(Nauka hodowania ryb.) Prof. Dr. Molin, który z polecenia austryackiego ministerstwa handlu jeździł przed rokiem do Francyi dla zbadania postępów sztucznej hod wli ryb, oraz rozmaitych innych przydatnych do jedzenia istot w morzu żyjących, wykładać ma obecnie w Chioggia, z polecenia namiestnika królestwa lombardzko-weneckiego, prelekcye popularne o sztucznem rozmnażaniu ryb, o aklimatyzacyi nowych ich gatunków, o sztucznej hodowli ostryg i innych mięczaków i t. d.

Ostatnie wiadomości.

Lwów, 21. stycznia. Najjaśniejszy Pan przeznaczyć raczył dla parochialnego duchowieństwa grecko-katolickiego w Siedmiogrodzie, roczną subwencyę w sumie 30.000 złotych reńskich, a mianowicie dla archidyecezyi 18.000 zł., dla siedmiogrodzkiej części dyecezyi Samos-Ujwar 8000, a dla siedmiogrodzkiej części dyecezyi Lugos 4000 zł. w. a.

W dniu 18 b. m doręczone zostały panu ministrowi stanu Schmerlingowi i p. ministrowi Lasserowi dyplomy honorowego obywatelstwa w Kołomyi. Pierwsze to podobno dyplomy honorowego obywatelstwa, udzielonego przez miasto wschodnio-galicyjskie.

„Jeneralna Korespondencya austryacka“ donosi, iż medale przyznane austryackim poddanym na wystawie londyńskiej, w części już do Wiednia przybyły. Uroczyste doręczenie tychże medalów nastąpić ma w dn. 3. lutego przez Jego Exc. ministra handlu i rolnictwa hr. Wickenburg.

Z Francyi nic nowego nie nadeszło. *Monitor* donosi, że procenta od bonów skarbowych podwyższone zostały do 3½, 4 i 4½ od sta w miarę terminów spłaty. *La France* zapewnia, iż zaraz po rozprawach nad adresem rozpoczną się nowe rokowania w sprawie rzymskiej. Francya zaręczyłaby Rzymowi dzierżenie obecnych posiadłości, nie przeszkadzając Ojcu świętemu do czynienia zastrzeżeń względem reszty państw jego. Gdyby gabinet turyński propozycyj tych nie przyjął, Francya w takim razie oświadczy, iż układ jest niemożliwy i że opór pochodzi z Turynu. Trudności powstałe z powodu naprawy kopuły grobu świętego, będą przedmiotem nowych negocyacyj. Z Rzymu donoszą, iż księżna Barberini Sciarra na wolność wypuszczona została.

Z Warszawy piszą do dzienników wiedeńskich, iż komitet rewolucyjny zarządzić miał zebranie w Serocku pod Warszawą dla przeszkodzenia rekrutacyi. Wojsko zbiegowisko to rozpędziło i 50 osób uwięziło.

Telegram z Kairu z dnia 18. stycznia donosi o nagłej śmierci Said Baszy, wicekróla Egiptu. Izmael Basza ogłoszony został wicekrólem. Spokojność nie była przerwana.

Telegram z Marsylii donosi, iż książę Kuza gromadzi wojsko pod Kalafatem. Wojsko rosyjskie koncentrować się ma w Bessarabii.

Najświeższa poczta.

Wiesbaden, 19. stycznia. W niedzielę odbyło się w sprawie traktatu handlowego liczne zgromadzenie obywateli na którem uchwalono podać petycyę do rządu, i w niej wyrazić przyzwolenie na przedstawienie rady gminnej, a oraz protest przeciw odrzuceniu tego. Zarazem postanowiono także złożyć burmistrzowi podziękowanie za jego zachowanie się, i wezwać radę gminną, aby energicznie protestowała przeciw wszelkim ograniczeniom ze strony rządu.

Turyn, 19. stycznia. Doniesienie względem konferencyi między pełnomocnikiem greckim, a włoskim ministrem spraw zagranicznych, podane przez *Patrie*, jest bezzasadne.

Gazzetta di Torino pisze: Wiadomość o mianowaniu admirała Dovarda ministrem wojny, jest przedwczesną.

Dekret królewski mianuje komisye do podziału więźniów w Neapolu na trzy klasy. Te są: więźniowie, którzy będą oddani władzom sądowym; więźniowie, którzy będą puszczeni na wolność z warunkiem mieszkania w miejscu wskazanem, i więźniowie, którzy będą uwolnieni bezwarunkowo. Zamianowanie kanoników medyolańskich wypadło na korzyść duchowieństwa liberalnego.

Berlin, 19. stycznia. *Nordd. Allg. Ztg.* pisze: Słychać, że gdy Król powróci całkiem do zdrowia, nastąpi posiedzenie rady celem powzięcia ostatecznych uchwał względem wniosków do ustawy o odpowiedzialności ministrów i o izbie obrachunkowej. Przedłożenie wniosku względem zmiany w ustawie o powinnościach służebnych (z r. 1814) jest zapowiedziane.

Berlin, 19. stycznia. *Nordd. Allg. Ztg.* pisze: Rozszerza się pogłoska, że na zgromadzeniu związkowem chcą odwlec głosowania nad projektem względem delegowanych i tak kwestyę odroczyć. Doniesienia z północnych państw niemieckich podają wiadomość o gorliwych usiłowaniach ajentów austryackich, skłonić rządy do przyjęcia wniosków würzbursko-austryackich. Jak słychać, usiłowania te w Saxonii i Elektoracie heskim będą skuteczne; lecz w wszystkich północnych państwach niemieckich i w Hanowerze okażą się daremnemi. Zdaje się wielce prawdopodobnem, że wnioski większości wydziału nie będą miały większości na zgromadzeniu związkowem, i że Austrya, korzystając z swojej pozycyi prezydalnej, usunie sprawę tę z porządku dziennego.

Berlin, 19. stycznia. Wspólna komisya do poprzedniczej narady nad projektem do adresu, spodziewa się dziś wieczorem ukończyć swoje prace. Komisya budżetowa odbywa pierwsze posiedzenie. Szczegółowe etaty rozdzielono między referentów. Ze strony rządu nie nadszedł jeszcze ani główny etat ani projekta. Uchwalono prosić prezydenta Grabowa, aby zażądał od rządu spiesznego przedłożenia wniosków. Oraz zapowiedziano rezolucyę, według której budżet na rok 1863 ma być w komisyi wzięty pod obrady, lecz nie będzie ustalony przed załatwieniem budżetu z r. 1862. Posiedzenie było właściwie konferencyą.

Drezno, 19 stycznia. Korespondencya dzisiejszego *Dresdner Journal* donosi z Turyngii: Książę Koburg nieodmówił jeszcze przyjęcia tronu greckiego. Jeżeli przyjmie, książę Alfred nie zaraz po nim nastąpi, lecz rejencya będzie rządzić krajem tymczasowo.

Paryż, 19. stycznia. Dzisiejsza *France* pisze: Zapewniają, że Francya obejmie w posiadanie Abok na morzu czerwonem. Fregata „Hermione“ ma polecenie wykonać to. *Patrie* donosi z Nowego Jorku, ze 5000 Francuzów pobiło 25.000 Mexykanów, zostających pod wodzą Ortegi. Jenerał Forey oczekiwał w Puebli posiłków, a mianowicie 6000 Francuzów, którzy wylądowali w Tampico. *Patrie* twierdzi, że Bawarya, Wirtemberg i Hessen-Darmstadt nie wysłały not do Paryża, ale czyniły tam kroki względem traktatu handlowego.

Rzym, 19. stycznia. Nie masz tu nowego komitetu stronnictwa ruchu. Emigranci zmyślili pogłoskę o nim. O manifeście w dziennikach ogłoszonym nic w Rzymie nie wiadomo. Dawny komitet istnieje bez zmiany.

Spostrzeżenie meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 20. stycznia 1863.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	318.31	+ 1.7	88.7	zachodni mier.	pochmurno
2. god. po poł.	318.61	+ 4.0	67.3	„ „	„
10.god.wiecz.	316.66	+ 4.1	63.5	„ burz.	„

W nocy deszcz 0‴48.

Przegląd

spostrzeżeń meteorologicznych we Lwowie w roku 1862.

Średni stan barometru zredukowany do temperatury 0, był

w zimie 326.‴726 miary paryskiej, w porównaniu z r. 1861 o 0.‴353 wyższy,

na wiosnę 326.‴035 miary paryskiej, w porównaniu z r. 1861 0.‴772 wyższy,

w lecie 325.‴819 miary paryskiej, w porównaniu z r. 1861 o 0.‴063 niższy,

w jesieni 327.‴732 miary paryskiej, w porównaniu z r. 1861 o 0.‴850 wyższy,

w ciagu całego roku 326.‴578 miary paryskiej, w porównaniu z r. 1861 o 0.‴378 wyższy.

Średnia temperatura powietrza była:

w zimie	— 4.°324 R.,	w porównaniu	z r.	1861	o 2.°344	zimniejsza
na wiosnę	+ 7.282	„	„	„	„	o 1.752	cieplejsza
w lecie	+16.071	„	„	„	„	o 0.101	„
w jesieni	+ 7.395	„	„	„	„	o 0.205	zimniejsza
w ciągu c. r.	+ 6.606	„	„	„	„	o 0.174	„

w porównaniu z 36letnim przecięciem o 0.°979 cieplejsza

Średni nacisk pary był:

w zimie 1.‴290 miary paryskiej; w porównaniu z r. 1861 o 0.‴285 większy,

na wiosnę 2.‴975 miary paryskiej; w porównaniu z r. 1861 o 0.‴497 większy,

w lecie 5.‴268 miary paryskiej; w porównaniu z r. 1861 o 0.‴137 mniejszy,

w jesieni 3.‴122 miary paryskiej; w porównaniu z r. 1861 o 0.‴013 większy,

w ciągu całego roku 3.‴164 miary paryskiej; w porównaniu z r. 1861 o 0.‴042 większy.

Średnia wilgoć powietrza wynosiła:

w zimie 88.43 pr. C.; w porównaniu z r. 1861 o 0.27 pr. C. większa,

na wiosnę 73.46 pr. C.; w porównaniu z r. 1861 o 0.76 pr. C. mniejsza,
w lecie 68.72 pr. C.; w porównaniu z r. 1861 o 3.10 pr. C. mniejsza,
w jesieni 75.94 pr. C.; w porównaniu z r. 1861 o 0.59 pr. C. większa,
w ciągu całego roku 78.85 pr. C.; w porównaniu z r. 1861 o 0.70 pr. C. mniejsza,
w porównaniu z 6letniem przecięciem o 1.17 pr. C. mniejsza.

Cała ilość deszczu i śniegu wynosiła:
w zimie 67.'''94 miary paryskiej; w porównaniu z r. 1861 o 5.'''48 więcej,
na wiosnę 78.'''57 miary paryskiej; w porównaniu z r. 1861 o 7.'''01 więcej,
w lecie 76.'''01 miary paryskiej; w porównaniu z r. 1861 o 57.'''17 mniej,
w jesieni 48.'''74 miary paryskiej; w porównaniu z r. 1861 o 7.'''56 więcej,
w ciągu całego roku 271.'''26 czyli 22." 7.'''26 miary paryskiej; w porównaniu z r. 1861 o 37.'''12 mniej,
w porównaniu z 20letniem przecięciem 30.'''74 mniej.

Wysokość spadłego niestopionego śniegu wynosiła:
w zimie 686''' miary paryskiej; w porównaniu z r. 1861 o 164''' więcej,
na wiosnę 199''' miary paryskiej; w porównaniu z r. 1861 o 104''' więcej,
w lecie — miary paryskiej; w porównaniu z r. 1861 o — więcej,
w jesieni 36''' miary paryskiej; w porównaniu z r. 1861 o 43''' więcej,
w ciągu całego roku 921''' czyli 76''' 9''' miary paryskiej; w porównaniu z r. 1861 o 302''' więcej,
w porównaniu z 7letniem przecięciem 245''' czyli 20" 5''' więcej.

Liczba dni, w których padał deszcz i śnieg, była

w zimie	56;	w porównaniu z r. 1861 o	1 więcej
na wiosnę	40	" " "	2 mniej
w lecie	32	" " "	12 "
w jesieni	32	" " "	7 "
w ciągu całego r.	160	" " "	20 "

Między temi liczba dni, w których śnieg padał:

w zimie	54;	w porównaniu z r. 1861 o	12 więcej
na wiosnę	10;	" " "	10 mniej
w lecie	—	" " "	—
w jesieni	8;	" " "	4 więcej
w ciągu całego r.	72;	" " "	6 "

Dni mroźnych było:

w zimie	88,	z tych bez odwilży 77
na wiosnę	28,	" " " 5
w lecie	—	" " " —
w jesieni	29,	" " " 12
w ciągu całego r.	145,	" " " 94
w porównaniu z r. 1861	o 32 więcej	o 43 więcej

Dni mglistych było

w zimie	19;	w porównaniu z r. 1861 o	— więcej
na wiosnę	11;	" " "	8 "
w lecie	1;	" " "	— "
w jesieni	4;	" " "	8 mniej
w ciągu całego r.	35;	" " "	— "

Grad padał w tym roku 1 raz, i to na wiosnę; w porównaniu z r. 1861 o 2 razy mniej.

Burze były

w zimie	—	w porównaniu z r. 1861 o	—
na wiosnę	3	" " "	— mniej
w lecie	9	" " "	11 "
w jesieni	4	" " "	2 więcej
w całym roku	16	" " "	9 mniej

Średnia elektryczność powietrza według skali liczącej 8° na elektroskopie Bohnenberga, tudzież elektryczność ziemi wynosiła

w zimie	2.°70;	" " "	1.°09
na wiosnę	2.86;	" " "	1.37
w lecie	2.23;	" " "	2.93
w jesieni	2.13;	" " "	2.39
w ciągu całego r.	2.48;	" " "	1.95

Ozonometr Schönbeina pokazywał

w zimie	9°.63	w porównaniu z r. 1861 o	2°.07 więcej
na wiosnę	8.48	" "	0.41 mniej
w lecie	7.58	" "	0.46 "
w jesieni	7.81	" "	0.24 więcej
w ciągu całego roku	8.30	" "	1.44 "

Cyanometr Saussura pokazywał

w zimie	6° 53	w porównaniu z r. 1861 o	0°.60 więcej
na wiosnę	6.60	" "	0.09 mniej
w lecie	6.87	" "	0 30 "
w jesieni	6.69	" "	— "
w ciągu całego roku	6.67	" "	0.21 "

Pochmurność dzieliła się w następujący sposób:
w zimie było dni 2 całkiem pogodnych; 4 mało pochmurnych; 46 mocno pochmurnych; 38 całkiem posępnych;
na wiosnę było dni 7 całkiem pogodnych; 12 mało pochmurnych; 63 mocno pochmurnych; 10 całkiem pochmurnych;
w lecie było dni 7 całkiem pogodnych; 25 mało pochmurnych; 58 mocno pochmurnych; 2 całkiem pochmurnych;
w jesieni było dni 11 całkiem pogodnych; 14 mało pochmurnych; 46 mocno pochmurnych; 20 całkiem pochmurnych;
w ciągu całego roku było dni 27 całkiem pogodnych; 55 mało pochmurnych; 213 mocno pochmurnych; 70 całkiem pochmurnych.

Kierunek wiatru według trzykrotnej obserwacyi codziennej był:
w zimie półn. 44, półn.-zach. 15, zach. 84, połud.-zach. 19, połud. 57, połud.-wsch. 23, wsch. 18, półn.-wsch. 10;
na wiosnę półn. 61, półn.-zach. 21, zach. 59, połud.-zach. 22, połud. 64, połud.-wsch. 23, wsch. 21, półn.-wsch. 5;
w lecie półn. 33, półn.-zach. 32, zach. 106, połud.-zach. 28, połud. 42, połud.-wsch. 12, wsch. 16, półn.-wsch. 7;
w jesieni półn. 15, pół.-zach. 20, zach. 63, połud.-zach. 16, połud. 60, połud.-wsch. 63, wsch. 28, półn.-wsch. 8;
w ciągu całego roku półn. 153, półn.-zach. 88, zach. 312, połud.-zach. 85, połud. 223, połud.-wsch. 121, wsch. 83, półn.-wsch. 30.

Wiatr zachodni był zatem panującym przez cały rok, chociaż w lutym i marcu wiał najczęściej połud., w kwietniu półn., w listopadzie połud.-wsch.

Dni burzliwych było w zimie 8 od zachodu; w innych porach roku nie było ich; w porównaniu z r. 1861 o 1 więcej, podczas gdy w r. 1860 dnie burzliwe trafiały się we wszystkich porach roku.

Dni bez wiatru nie było przez cały rok.

Godna jeszcze uwagi, że Lwów jako położony w kotlinie zasłoniony od północy wzgórzami, mniej jak prowincya wystawiony jest na wiatry, mianowicie półn.-wsch.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 20. stycznia.

Hotel europejski: PP. Chwalibóg Jan, z Lipowic. — Rylski Henryk, z Ostrowa.

Hotel angielski: Truskoławski Marcin c. k. major, z Przemyśla. — Guskowski Antoni, z Zurawiny. — Ritner Władysław, z Stuposian. — Grzybowski Witalis, z Rokowa.

Hotel Langa: Chłędowski Antoni, z Wietrzny. — Wierzbowski Feliks, z Bereżnicy. — Krajewski Narcyz, z Machnowczyka.

Pod Tygrysa: Łączyński Stanisław, z Batiatycz.

Do domu zajezdnego nr. 180 2/4: Męciński Waleryan, z Huty zielonej.

Do domu zajezdnego nr. 514 2/4: Pawlikowski Stanisław, z Malnowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 20. stycznia.

PP. Katyński Stanisław, do Grodowic. — Wilczyński Wicenty, do Majerówki. — Hr. Potocki Edmund, do Tyśmienicy. — Wybranowski Roman, do Szołomyi. — Roszkowski Antoni, do Brykonia. — Lipski Feliks i Miączyński Józef, do Łuczyc.

TEATR.

Dziś teatr niemiecki: **„Der Troubadour"** wielka opera w 4 aktach.

W piątek dnia 23. na dochód *Pauliny Targowskiej*, po raz pierwszy **„Hernani"** dramat w pięciu aktach Wiktora Hugo. przełożony wierszem przez Apollona Nałęcz Korzeniowskiego.

Kurs lwowski.

Dnia 20. stycznia.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	45 1/2	5	51 1/2
Dukat cesarski .	" "	5	49 1/2	5	55 1/2
Półimperyał zł. rosyjski	" "	9	36 1/2	9	48
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	77 1/2	1	81
Talar pruski . .	" "	1	71	1	73
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł,	bez kuponów	78	93	78	53
" " " m. k. za 100 zł.	bez kuponów	81	93	82	53
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	73	95	74	58
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	81	83	82	45
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	220	50	222	25

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 20 stycznia.

Metaliki po 5% za 100 zł. 75.90. Z pożyczki narod. po 5% za 100 zł 82.40; po 4 1/2% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku naodowego sztuka 814.—; Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 227.—; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 40% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. London za 10 funtów szterl. 115.90. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.57, dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 114.50.

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński.**

Z c. k. galic. drukarni rządowej.